

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Sulev. Regina Maria Nr. 18. Tipografia „Aradul”

INERTII
se primesc după tariful la Administrația Ștampilă și la toate agențiile de publicitate.

Abonamente:
Pe un an. 780 Lei
Pe 1/2 an. 390 Lei
Pe 3/4 an. 195 Lei

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Nevoile frontierelor

Arad, 18 Iulie.

Actele de bună vecinătate între două țări se traduc în convențiuni și înțelegeri scrise cari, întotdeauna, servesc în mod egal la dezvoltarea culturală și economică a ambelor părți. Unele din aceste convențiuni au darul de a înlătura multe piedici cari se pun în calea progresului și bune stări a unei populații frântă, în mod fatal, de frontierele politice ale statelor. În ce privește statele din centrul Europei, dacă ele și-au găsit o ferită rezolvare a asigurării unui viitor prin transformarea lor din situația neclară de state politice în state naționale, orânduiri și starea de lucruri creată de condițiile care au înaltat un mare spațiu de timp, au mai lăsat încă urme cari reclamă oare-cari înțelegeri reciproce între noile întocmiri de state.

Necesitatea acestor înțelegeri a dat naștere propunerii concrete, care s'a repetat dela război încoace, sub diferite forme, pentru realizarea unei „confederații dunărene” idee care a găsit adepți și susținători chiar printre personajele politice de seamă ai marilor puteri aliate. Ideea s'a dovedit a fi prematură, intrucât situația se prezintă în așa fel încât va trebui să treacă lungă vreme — atâtă câtă trebuie ca urile, patimile și intențiile de revanșă să dispară definitiv — până ce planul unei asemenea confederații sau uniunii vamale să nu mai fie considerat ca absurd. Dar nu despre acest subiect inoportun vom să vorbim aci. Până atunci, până când va putea fi realizată cândva această idee în fond bun, este necesar să se lucreze la stabilirea unor raporturi de bună vecinătate între statele Europei centrale. E drept că biruința ideii naționale, consfințită de rezultatul războiului a dat naștere, în primii ani după stabilirea noii stări de lucruri, la fricțiuni între țările cari au sângerat luptând alături împotriva inamicului comun. Dar încetul cu încetul asperitățile s'au tocit și raporturi excelente domnesc azi între România deoarte și Cehoslovacia și Jugoslavia de altă parte.

În ce privește Cehoslovacia raporturile de bună vecinătate au mers până la găsirea unei formule cari să asigure interesele populației de pe frontiera comună a ambelor țări. Se știe că, cu toată grija ce s'a pus pentru ca linia de frontieră să coincidă cu hotarul etnic, lucrul era omenescu cu neputință și așa s'a făcut că sate românești au rămas pe teritoriul cehoslovac și vice-versa, înăuntrul frontierei noastre se află și populație cehoslovacă. Pentru satisfacerea intereselor acestor populații s'a întocmit o comisiune mixtă care a redactat patru convenții speciale și anume: convenția privitoare la micul trafic de frontieră, aceea pentru asistența judiciară reciprocă, și convențiile pentru ajutorul mutual în urmărirea răufăcătorilor și pentru extrădarea celor urmăriți. Următor acestor convenții, populațiile așezată pe o rază de 10—15 kilometri pe ambele părți ale frontierei comune se bucură de următoarele avantaje: proprietarii de pământuri aşezate pe frontieră vor putea rece oricând granița fără alte formalități decât cu un certificat de recere eliberat de autoritățile județene respective, copiii de școală pot urma cursurile peste frontieră în

baza unui certificat identic, se vor înlesni tot cu formalități simple es-cursiunile, procesiunile religioase și festivitățile familiare, se va permite transportarea fără taxe vamale a produselor solului aparținătoare agricultorilor și proprietarilor de păduri sau de cariere de piatră, iar aceste certificate se dau cu valabilitate permanentă pentru un spațiu de timp determinat. Pentru urmărirea răufăcătorilor se permite pe aceeași rază de 15 kilometri intrarea autorităților cari au dreptul să facă arestări. Se mai prevede, în afară de concursul reciproc al populației și autorităților în caz de nenorociri ca inundatii sau incendii și asistența judiciară reciprocă, adică procurare de acte, certificate și informații, precum și formalități sumare de extrădare.

Înțelegerea încheiată între ambele guverne de mai sus corespunde, în mod efectiv, nevoilor populației dela graunți. O convenție similară se pare că se va încheia și cu Jugoslavia.

Avem și cu Ungaria o îndestul de însemnată frontieră dealungul căreia populațiile are și ea nevoie de înlesniri ca cele de cari vorbirăm. Va mai trece, de bună seamă, multă vreme până să se poată pune chestiunea unei înțelegeri și cu acest stat. Deocamdată suntem în fața atitudinii provocatoare din partea oficialității statului vecin și a unei serii interminabile de plângeri la Liga Naționaliilor, tîluite în biurourile de propagandă dela Pesta ca din partea minorităților românești și în cari se expun fapte imaginare. Departe, așadar, de posibilitatea unor înțelegeri cari, în definitiv, ar folosi Ungariei cât și României. Când se vor vindeca oare cei dela Pesta de romantismul lor recalcitant și când vor înțelege că, în definitiv, reducerea Ungariei la adevăratele ei frontiere nu face decât să asigure maghiarimii existența națională și independența statului ungar?

Propaganda comunistă în discutiunea Societății Naționaliilor

LONDRA. — Guvernul englez intenționează să propună ca Liga Naționaliilor să se ocupe în viitoarea sesiune și cu propaganda comunistă întreprinsă de Internaționala III-a în străinătate.

Concomitent cu această propunere, guvernul englez va prezenta Ligii Naționaliilor și un memoriu detaliat, în care se va arăta în mod documentat activitatea ce desfășoară Internaționala III-a cu scopul să provoace revoluția în statele străine. Se va arăta de asemenea și numeroasele comploturi și acțiune politice, puse la cale de Zinoviev.

În concluzie, guvernul englez va cere Ligii Naționaliilor, să condamne activitatea revoluționară desfășurată de Internaționala comunistă și să afirme că continuarea unei asemenea activități, constituie un pericol permanent pentru ordinea și pacea mondială.

Din comentariile presei londoneze rezultă că guvernul englez, înainte de a întreprinde o acțiune decisivă contra Sovietelor, caută să obțină în mod deghizat și adevărat „Ligei Naționaliilor”, prin recunoșterea că continuarea propagandei comuniste, constituie un pericol mondial.

Criza guvernamentală din Jugoslavia

Ieri dimineața regele Alexandru venit dela Bled la Belgrad a primit demisia guvernului. La orele 5 după amiază regele a primit în audiență pe dl Trifcovic, președintele Șcupcinei, apoi a însărcinat pe dl Pašić să formeze noul guvern.

Basarabia — pământ românesc

Arad, 18 Iulie.

La Praga a apărut decurând, în limba cehă o interesantă broșură intitulată „Basarabie Zeme Rumunská” (Basarabia pământ românesc) datorită domnului Jaroslav Muller.

Autorul broșurii care a studiat temeinic chestiunile referitoare la această veche și frumoasă provincie românească și a adunat datele ce-i servesc în această documentată lucrare, recunoaște și susține adevărul că această provincie aparține și trebuie să-i aparțină României.

Broșura dl Muller este completată de-o hartă etnografică a ținutului, luată după aceea întocmită de dl Alexia Nour și a avut răsănit în republica cehoslovacă, fiind prima lucrare în limba cehă care prezintă favorabil nouă chestie a Basarabiei.

Dl Jaroslav Muller ne face un neprețuit serviciu, mai ales astăzi când o samă de politicieni români, din ticăloase calcule de partid, prezintă populația românească a Basarabiei ca lipsită de sentimente românești și cu ochii către republica sanguinara condusă de urmașii foștilor asupritori dela Răsărit.

Dl Muller le dă indirect un straniu răspuns Românilor cari fac din maruntele chestii de partid, chestiuni naționale și aruncă astfel de grosolane insulte sufletului Basarabiei românești, care s'a unit de bună voie cu patriamum.

Salutăm cu bucurie cartea acestui prieten al nostru, din marginea aceasta de țară gândul nostru se îndreaptă către Basarabia noastră, către pământul ei bogat, către sufletul ei românesc pe care stăpânirea străină nu l'a putut înabouși.

Un omagiu dșoarei Elena Văcărescu

Duminică s'a inaugurat o nouă școală în comuna Văcărești din județul Dâmbovița — le-gănal familiei Văcăreștilor — în prezența dlui ministru al instrucției dr. Angelescu, a parlamentarilor județului a dnei și a dlui colonel Caribolu, precum și a unui numeros public. Școala a fost numită „Elena Văcărescu” ca un omagiu pentru opera patriotice și culturală a marelui poet.

Cu acest prilej dl ministru al Instrucțiunii a arătat într-o cuvântare meritele deosebite ale dșoarei Elena Văcărescu.

România la adunarea plenară a Societății Naționaliilor

Se asigură că dl I. G. Duca va reprezenta România, în fruntea delegației compusă din dlul Titulescu și Petrescu Comnen, la adunarea din Septembrie a Societății Naționaliilor.

Importanța deosebită a întrunirii — informațiuni oficiale primite de guvernul român atestă această deosebită importanță — a făcut ca de pe acum să se înceapă observații asupra chestiunilor care vor forma obiect de discuție, între cabinetele Micel Antante și între acestea, Paris și Londra.

Iuante de deschiderea adunării dela Ge-

neva, miniștrii de externe ai României, Cehoslovaciei și Jugoslaviei, vor avea o conferință — conferință la care se asigură că vor participa și Polonia și Grecia, ca să poată forma ca și anul trecut, un bloc al puterilor mici din centrul și orientul Europei.

Noua delimitare a județelor va intra în vigoare la 1 Octombrie

În cursul săptămânei viitoare se va ține la ministerul de interne o ultimă conferință sub prezidenția dlui I. C. Brătianu, în care

se va fixa în mod definitiv limitele județelor din tot cuprinsul țării.

Până acum comisiunea pentru aplicarea reformei administrative, care lucrează în mod permanent la ministerul de interne a terminat toate lucrările privitoare la împărțirile în plăși și comune.

Actualmente se face trierea personalului spre a fi încadrat conform cu noile dispozițiuni ale reformei administrative.

Toate chestiunile de salarizare vor fi rezolvite prin bugetul anului viitor.

În ce privește delimitarea județelor ea va intra în vigoare dela Octombrie anul acesta.

Învățământul agricol

Organele menite să develope agricultura unei țări diferă după regimul agrar. Schimbarea acestui din urmă trebuie să aducă cu sine și adaptarea tuturor instituțiilor agricole. La noi reforma agrară s'a făcut fără nici o repercursiune asupra acestora, rămânând toate în forma, în care le am avut sub vechiul regim agrar latifundiar. Deaceia a-nomahile, cari le avem sub raportul producției agricole dela aplicarea reformei agrare încoace.

O asemenea omisiune, care, spre norocul nostru, deocamdată nu este cea mai mare dintre acele de pe urma cărora agricultura noastră suferă, s'a făcut și cu reorganizarea învățământului agricol, care trebuia să urmeze primelor măsuri luate în vederea executării reformei agrare.

În curând însă Camerele Agricole vor fi chemate să colaboreze la aducerea învățământului agricol în concordanță cu noile împrejurări venite în sistemul proprietății agricole, cari au modificat esențial și rolul acestuia. În trecut sub vechiul regim agrar unica chemare a învățământului agricol a fost aceea de a da contingentul necesar de agronomi, cari la rândul lor, prin contactul direct cu agricultura ca organe de conducere în administrațiile moșilor, își îndeplineau menirea de propagatori ai științei și tehnicii agricole, în strânsă legătură cu importanța ce o aveau sub acest raport chiar marile moșii. De fapt progresul științelor agricole se aplica aproape exclusiv pe marile moșii exploatate cu concursul agronomilor, fiind acestea numai în mod indirect oarecari mijloace de propagandă agricolă pentru mica proprietate care era cu totul neglijată. Precizăm, că diferitele provincii românești în această privință din motive binecunoscute se prezintă sub deosebite aspecte, dar nu este locul de a ne ocupa de ele aci mai pe larg.

Deoconsiderarea micii proprietăți nu a avut urmările, ce le ar avea azi, deoarece covârșitoarea parte a pământului cultivabil din țară o reprezintă marile moșii. După aplicarea reformei agrare însă, acestea fără-mițându-se, nu mai puțin moșii mai necesită și pot suporta intervenția agronomului. Contactul direct al acestui cu pământul s'a întrerupt, lucându-i astfel și vechiul rost în primele încercări de organizare a agriculturii în legătură cu reforma agrară i-e'a

afiat un nou, dar nu adevărat rol, cerut de actualele exigente ale agriculturii.

Aplicarea reformei agrare, care i s'a încredințat și rolul ce i s'a desemnat pentru viitor agronomului în vederea îndrumării producției agricole nu pot înlocui contactul direct cu agricultura, absolut necesar pentru ca poziția de factor decisiv la îndrumarea și intensificare acesteia să și-l poată menține. Agricultorul nu se poate mulțumi numai cu concursul poliției al agronomului, care a început să i se atribuie dela aplicarea reformei agrare încoace. Un nou contact direct adaptat noiei repartizări a proprietății agricole, va trebui căutat cu orice preț, pentru ca agricultura să nu rămână fără îndrumători chemați.

Reforma învățământului agricol în mod firesc va fi în funcțiune de această nouă chemare a agronomului. Chiar dacă actualul rol i s'ar permanentiza, vechile noastre instituții de învățământ agricol nu și pot păstra cadrul de până acum, fiind și în acest caz necorespunzătoare noiei situații. Nu ne ocupăm de a-astă eventualitate, căci, fiind prea dăunătoare pentru progresul agriculturii noastre, ni se pare absolut imposibilă.

Care va fi deci noua menire a agronomului și cari vor fi modificările cerute de această în structura învățământului nostru agricol?

Răspunsul ni se pare foarte simplu. Faptul, că pământul a trecut de sub direcția îndrumare a agronomului în stăpânirea țaranului (și pentru a evita generalizări prea categorice, ne referim din nou la deosebirea ce există și acum în diferitele provincii sub acest raport, ceace nu ne împiedică a ajunge la concluziile din acest articol) indică și direcția în care învățământul agricol va trebui îndreptat. Țaranului, stăpânul de azi al pământului și salahorul sau dimasul de ieri, îi lipsesc pe lângă multe altele și cunoștințele necesare, pentru ca să nu se producă o stagnare sau regres chiar în producția noastră agricolă și pentru a putea ținea pas cu cerințele de intensificare mereu crescânde ale acesteia.

În mod logic învățământul agricol va trebui adaptat acestor noi stări de lucruri, făcându-l accesibil marilor mase țărănești lipsite de cunoștințele cerute de o rațională cultură a pământului. Acest nou rost al în-

FOILETON

Tristete

Sunt trist de mori, și trist de soare,
Sunt trist de liniști și de vânt,
Și de porniri clocotitoare,
Și de tăcere din mormânt, —
De câte, oare, trist nu sânt ?...

Simt cum s'adapă vremea 'n mine
Și seacă apa de cristal, —
Albastrul cer se face pal,
Iar din palat rămân ruine, —
Și cine bagă seama ?... Cine ?...

Sub mângâieri aromitoare,
Când trece vânt prin pomi în floare
Și ning petale peste mine,
Sunt trist de mormurul de albine,

Sunt trist de verdele grădinii,
De scântierile lumini,
De fulgii care zboară 'n vânt, —
Sunt trist de cer și de pământ...

Sunt trist de sfânta bucurie
Când vin copiii să m'alinie,
De ochi, de brațe, de cuvinte,
De dulcea lor copilarie,

Căci este un dușman ce mi stă 'n față,
Și simt fiorii lui de gheață, —
Iar umbra lui de vicleș toată
Se proiectează ca o pată...
Mai, 1925. WASILE AL-GEORGE

Patru fete de împărat

— Poveste —

Demult, demult, când pământul era o grădină mare de pomi, a fost un împărat puternic, care se numea Timp-Împărat. Și avea împăratul acesta patru fete frumoase ca niște îngeri din rai, nu alta. Mai ales Noaptea și Amurga erau așa de frumoase, cu părul lor negru ca peana corbului, cu ochii ca două petri nestemate, încât mama lor, Vremea, trebuia să le stângă în fiecare zi cărbuni pentru deochi. Ziua și Aurora, fetele cu părul de aur, nu erau totmai așa de frumoase ca surorile lor, dar erau blânde și vesele, de-și era mai mare dragu să le privești.

Când au crescut mai mari, tatăl lor, Timpul, le-a dat voie ca să iasă din când în când la preumblare prin grădina cu pomi a castelului, însă le-a spus, că nu care cumva vre una din ele să cerce să intre la pă-

rea din capul grădii, că acelea i se va întâmpla o nenorocire mare.

Din ziua aceea cele patru fete de împărat ieșeau regulat la preumblare și rătau de dimineața până seara prin văile împodobite cu flori mirositoare, se opreau pe picurile moșilor scâldați în nori și erau fericele privind largul lumii ce se întindea la picioarele lor, jucându se nevinovat prin văile mușilor, cu puți de corb, cari pe timpul acela nu cunoștea încă pocnetul puștii și erau blânzi ca mielii.

În'o zi însă Noaptea, cea mai dornică de-a le ști toate dintru surori, chemă la sine pe sora sa Amurga și îi zice:

— E frumoasă grădina noastră, prea frumoasă, dar oare de ce nu e ierată să intrăm și în pădurea acea, care e mai frumoasă ca toate, a cărei pomi sunt mai mândri decât ceilalți, din care răsat seara acele ofești lungi, acele cântece dulci, ce te înfioară, acele sunete duioase de muzică din cer ? De ce să nu intrăm ? Vom merge pe ascuns, când nu ne vede nimeni și o să vedem tot tot și — nimeni n'o să știe.

Amurga s'a răgândit puțin, apoi s'a învoit.

Și s'au dus într'o zi de lucru, când împăratul era cuprins cu trebile țării, când celelalte surori se jucau sub un nuc umbros cu o privityhoare guralivă, s'au dus și-au intrat, stăpânite de-o teamă acasă, în pă-

„Sentinela Culturală“ S. A. în Arad.

Aviz!

Aducem la cunoştinţă că termenul de subscripţie al acţiilor pentru „SENTINELA CULTURALĂ“ se prelungeşte până în 6 August 1925, dată la care domniile fondatori şi toţi aceia cari au primit liste de subscripţie, sunt rugaţi să binevoiască a ne restitui listele de subscripţie împreună cu sumele încasate, la adresa institutului de credit şi economii „Victoria“ ori „Banca Centrală“ filiala Arad.

Arad, în 16 Iulie 1925

(1462)

FONDATORII.

Mica publicitate

De vânzare. O garnitură îmbrăcată în brocat, puțin uzată (1 canapea și 2 fotoliuri) la Fettik tapetar în palatul Fischer Eliz. (1437)

Se caută apartament mobilat dela 1 August compus din 2 până la 3 camere și eventual baie încă să modernă, plată lunar. Oferte a se adresa la ziar sub „Inginer“. (1434)

România
Comitetul Școlar Județean Arad.
No. 1126/1925. (1447)

Publicație.

Se aduce la cunoştinţă generală, ca în ziua de 5 August a. c. ora 10 a. m. se va ține licitație publică cu termen scurt, în localul Prefecturii Județului, pentru darea în întreprindere a lucrărilor de reparații a edificiului școlar și grădina de copii din comuna Nădlac.

În baza devizelor verificate din partea Serviciului de Poduri și Șosele, spesele de reparare sunt 170.600 Lei. Licitațiunea se va ține în conformitate cu legea contabilității publice (art. 72-83) și cu condițiile generale pentru întreprinderi de lucrări publice și cu oferte închise și sigilate pe cari concurenții le vor înainta comitetului școlar județean, până la 4 August a. c. orele 12.

Dni concurenți vor depune odată cu oferta și o garanție de 6% la valoarea lucrărilor în numerar sau în efecte garantate de stat.

Devizetele, planurile relative la aceste lucrări se pot vedea în biroul Comitetului școlar județean la Prefectura Județului și la Comitetele școlare rurale respective, în zilele de lucru între orele 10-12 din zi.
Arad, la 16 Iulie 1925.

p. Președinte, Prefect
Inspector General Administrativ
Dr. LAZAR (ss)
Secretar,
V. SPĂTARIU (ss)

Dela judecătoria Lipova.

No. G. 1224/13-1923.

Publicație de licitație.

Subsemnatul delegat judecătoresc aduc la cunoştinţă publică că în urma deciziei No. 2645/2-1923 al Tribunalului Arad în favorul Firmei Irșai și Weisz din Arad, repr. prin avocatul Dr. Armin Gara din Arad pentru 20.072 Lei 50 bani capital plus spese se fixează termen spre efectuarea licitației pe ziua de 21 Iulie 1925 ora 1/2 p. m. în Lipova sub No. casei 720 pe când și unde se vor vinde prin licitație obiectele eșchistrate și anume diferite mobile de casă, pânză, postave etc. prețuite în 78000 Lei.
Lipova, la 19 Iulie 1925.

EPPELDAUER,
esmis judecătoresc.
(1460)

No. G. 2113/2-1925.

Publicație de licitație

Pe baza deciziei judecătoria de ocol Buteni No. de mai sus I oglinda, 1 pat, 1 noctier, 4 perini, 1 garderobă cuprinse în favorul lui Pantecek Catița loc. în Buteni pentru suma de lei 2000 capital, spese stabilite până în prezent în suma de lei 2357 se va vinde în ziua de 1 August 1925 de m. la orele 4 la licitație publică în com. Buteni. (1458)

Buteni, la 9 Iulie 1925.
Esm. judec. TEODOR RUSU

vățământului agricol de a fi adresat direct cultivatorilor de pământ, crează și noul rol al agronomului. Agronomul-administrator de sub vechiul regim agrar va trebui înlocuit cu agronomul-pedagog cerut de noua formațiune a proprietății agricole, care cu ajutorul învățământului va căuta o nouă legătură cu agricultura prin mijloace educative corespunzătoare va trebui mereu să o fiină în curent cu progresele științelor agricole.

Examinând sub acest raport structura actuală a instituțiilor noastre de învățământ agricol, nu va fi greu de constatat, că aceea nu corespunde noilor cerințe. Dubla chemare a învățământului agricol, pe de o parte a pregăti pe agronomul-pedagog cerut de actualul regim agrar, de altă parte îndreptarea acestuia spre masele țărănești cultivate de pământ, nu va putea fi realizată de actualele instituții. Școlile de agricultură de toate gradele, așa după cum le avem azi, prea poartă timbrul vechiului regim agrar, diametral opus celui actual, încât să poată fi menținute fără o radicală reorganizare și fără riscul de a face să se permanentizeze o stare de lucruri evident anacronică.

Până chiar și învățământul superior a rămas încătușat în cadrele vechi și nu numai că nu și-a introdus în programul său științele impuse de noul rol educativ al agronomului, dar nici în alte privințe n'a ținut pas cu cerințele vremii. La instituțiile noastre de învățământ agricol superior, tehnica economiei rurale d. e. a rămas și azi cea adaptată marilor moșii, și nu se vede nici o tendință de a introduce schimbările cerute în acest obiect de învățământ, care dintre toate păstrează cea mai strânsă legătură cu regimul agrar de întodeauna. Pentru a înlăturarea obstacolelor, ce țin poporul nostru în întuneric.

Cu zidirea școlii însă s'a accentuat la noi și o altă trebuință, care de un timp mai îndelungat n'a ocupat gândurile: trebuința de a renova și a înfrumuseța sf. Biserica de aici. Cu oarecari sfârșiri materiale din partea credincioșilor și într'un chip mai modest am putut realiza și aceasta dorință urmând, ca în scurtă vreme și edificiul sfintei biserici să-i putem reda destinațiunii sale.

Dacă am fi fost lăsați însă numai pe puterile noastre, fără ajutor din afară de parohie, lucrarea noastră ar fi fost din cele afară modestă. Dar n'am fost lăsați. În scopul ajutorării sfintei Biserici am înaintat domnului ministru al cultelor următoarea rugare, pe care, pentru că este oglinda stărilor mai ales din trecut a acestei parohii și apoi vrednică de cunoaștere pentru acțiunea din viitor, o publicăm și la acest loc.

fără o încadrare corespunzătoare în acesta și a celorlalte organe și instituții de propagandă și îndrumare agricolă. Îndesebi aceste din urmă vor trebui să facă parte integrată din cadrul aceluia. Așa numitele „ferme model“, în forma în care azi sunt menționate și înfrînșate de stat numai pot avea vechiul rost după noua organizare a instituțiilor de promovare a agriculturii.

Modul cum noul plan al învățământului agricol se va putea înlătură, necesită expunerii mai amănunțite, cari nu pot intra în cadrul unui singur articol. Cu această ocaziune ne-am năzuit a constata numai starea actuală absolut anacronică, în care se află, cu tendință de stabilizare, învățământul no-

stru agricol și a arăta principii, care va fi direcția în care acesta va trebui îndreptat și modificat, pentru a ține pas cu cerințele agriculturii, atât sub raportul intereselor generale și proprii ale statului nostru, cât și al progresului științific pe acest teren, cărui numai în acest chip i s'ar putea asigura substratul necesar pentru viitor. Cea dintâi grijă a viitoarelor Camere Agricole ar fi să se ocupe de studierea problemei și pentru a afla mijloacele de soluționare să meditez asupra stării insuportabile în care se află la noi agricultura, din cauză, că odată cu reforma agrară nu s'a realizat și o adaptare a instituțiilor de promovare a acesteia.

Ministerul Agriculturii și Domeniilor
Direcțiunea Viticulturii Pehiniera Ceala.
No. 1601-1925. (1459)

Publicație.

Se aduce la cunoştinţă generală că în ziua de 1 Aug. a. c. orele 12 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise și sigilate atât la cancelaria Pehinierii Ceala cât și în localul Ministeriului (Direcțiunea Viticulturii) pentru vânzarea de mere, pere și prune ce se vor recolta în toamna curentă la Pehiniera Ceala Jud. Arad, Gara Ferma Ceala sau Arad.

- Fructele se vând așa cum se găsesc astăzi pe pomi sau se estimează astfel:
- Circa 2200 Kgr. mere
- „ 37000 „ prune bistrite
- „ 1100 „ dragen
- „ 3800 „ prune ringloate
- „ 70 „ prune verzi maruante.

Licitația se ține în conformitate cu art. 73-81 din Regulamentul de Contabilitate în acia ce privește licitațiunile.

Ofertele se vor face pe cantitate globală așa cum se găsește fructele astăzi pe pomi. Odată cu oferta licitatorului va depune o garanție de 10% din suma oferită. Adjuccatorul este obligat cu imediat ce primește în științare că i s'a aprobat oferta să depuna la Minister sau la cancelaria Pehinierii respective 50% din prețul total de vânzare. Deasemenea imediat după aprobarea ofertei adjuccatorul va lua în primire pomii cu fructele cumpărate și pune paznic pentru paze lor, cunoscând ca Ministerul nu măare nici o răspundere asupra eventualelor pagube ce ar surveni ulterior datei de aprobare ofertei.

Seful pehinierii:
V. LORANT,
Inspector agronom.

Arhitect diplomat T. CIOBAN

construește edificii publice, particulare și stabilimente industriale. Execută tot felul de renovări și reparații. (1341)

Biroul: Strada Românului Nr. 7.

Dacă voști **lapte bun** încercați și a consuma cumpărați **lapte dela lăptăria „Corvin“** Strada Matei Corvin No. 1, (f. Hunyadi-u.) (1320)

S'a deschis!

la Arad, în Strada Eminescu (fost Deak Ferenc-uca) No. 15, FIRMA de MODA FEMEASCĂ

„RECORD“

care își oferă bogatul său depozit cu mărchi, crep de chine, japon, stofe femești și bărbătești. Tine în magazinate mânși, batiste, prosoape, haine și mantale de baie, șepci și dressuri. Producțiuni proprii, haine femești, haine pentru fete, bluze, surte, haine de casă și de stradă. Croitorie separată. Servire punctuală. Prețuri moderate.

Vă rugăm a corecta magazinul și galanteriul nostru și a va convinge despre prețurile noastre solide. (1338)

Prăvălie de mobile!

Mobile pe prețuri moderate, sau pe rate avantajoase se capătă la CAROL GARAI Arad, lângă cinema Urania, Str. Gh. Lazar 5. (142)

Atențiune!

Amatori de covoare originale persiane. Sunt reparator specialist de tot felul de covoare orientale și accidentale, argaman perdele de caramanli, poneve naționale, pluș sumac, saluri persiane etc. Curăți peștele și distrug molile din ele pe lângă garanție pe prețuri convenabile. (1340)

CONTRA BATĂTURI folosiți ANAGALLIN

preparat de FARMACIA TIBERIU RENU viz-a-viz de casă Județului. (1419)

Pilde frumoase

Chier, 18 Iulie.

În mai multe cazuri s'a făcut pomenire în ziarul acesta de faptul, că și comuna Chier are fericirea, de a fi numărată între comunele, în cari face din anul trecut, s'a început zidirea de școli noi. În Chier se zidește o școală cu 2 sale de învățământ și o locuință pentru învățător. Aceasta zidire peste puține zile poate fi asigurată.

Meritul întreg al ridicării acestui cămin de cultură îi revine domnului prefect Ioan Georgescu, căruia noi, — cari înțelegem rostul și însemnătatea acestui așezământ și cari ne-am înrolat cu dragă inimă sub steagul lui, — nu putem fi îndejajuns recunoscători pentru sbuciumul, de care dă dovadă întru înlăturarea obstacolelor, ce țin poporul nostru în întuneric.

Cu zidirea școlii însă s'a accentuat la noi și o altă trebuință, care de un timp mai îndelungat n'a ocupat gândurile: trebuința de a renova și a înfrumuseța sf. Biserica de aici. Cu oarecari sfârșiri materiale din partea credincioșilor și într'un chip mai modest am putut realiza și aceasta dorință urmând, ca în scurtă vreme și edificiul sfintei biserici să-i putem reda destinațiunii sale. Dacă am fi fost lăsați însă numai pe puterile noastre, fără ajutor din afară de parohie, lucrarea noastră ar fi fost din cele afară modestă. Dar n'am fost lăsați. În scopul ajutorării sfintei Biserici am înaintat domnului ministru al cultelor următoarea rugare, pe care, pentru că este oglinda stărilor mai ales din trecut a acestei parohii și apoi vrednică de cunoaștere pentru acțiunea din viitor, o publicăm și la acest loc.

Domnule Ministru!

Parohia ort. rom. din Chier a fost în mod deosebit luată la țintă de către stăpânirea ungurească de tristă memorie. Unele nemulțumiri ale credincioșilor de aici au fost explodate de către acea stăpânire în așa mod, că încercându-se o acțiune de subminare, — deja prin anii 1895-1900 douăsprezece % din credincioși își părăsesc Biserica strămoșască, înhamându-se oficial la carul celorlalte confesiuni, iar în realitate servind în altă biserică. Ce se zidește în umbra celei strămoșești, adevăci în biserică baptistă, despre care știim, că naționalitate era mai aproape de dușmani, decât de frați.

Fii d parohia astfel luată la ochi, este natural, că orice sprijin din partea statului ungur i s'a denegat bisericii de aici, cu gând de slăbire.

Anume susținând parohia Chier, pe vremea aceea, două școli confesionale, în numărate rânduri a cerut ajutorul statului în întregirea leii învățătorilor, dar totdeuna a fost respinsă pe motive subrede. Ba, ce e mai mult, a fost silită — în privința zidirii școlare — la jertfe, ce aproape fi întreceau puterile.

— „Nu fugi, Noapte! Demulț te am așteptat eu în împărăția mea, care e tot așa de mare ca și împărăția dușmanului meu de moarte, a împărăției Timpului. Tu vei veni cu mine în țara mea neagră, unde nu vei mai vedea razele soarelui și astfel îmi vei răzbuna crud rușinea ce mi-a făcut-o tatăl tău!“

Și trăgând-o încet sub bolta înstelată, poarta s'a închis cu un scârțait prelung.

Amurgul, palidă de spaimă a început să fugă repede ca vântul înapoi spre Casă. Zbură printre arborii cu s-orbuose ce-i cădeau în cale, însă a răstăcit calea și — n'a mai putut ieși din pădure...

Când a văzut împăratul că Noaptea și Amurgul lipsesc, o ceață de tristețe îi întunecă ochii lui adânci. Iar în dimineața zilei următoare a chemat pe Aurora și ziua la sine, și le-a zis plin de durere:

— Vi-am dat tot ca-am avut, ca să fiți fericite. Inșă voi nu m'ați ascultat. Acum s'a sfârșit.

Și trăgând cu bățul său de fildes uncerc lung în jurul lumii urmă:

— Nu a fi putut trăi libere. De azi încolo veți alerga nelăcetă pe drumul acesta în urma surorilor voastre rătăcite.

De atunci Aurora și ziua fug nelăcetă în urma Amurgului și a Noapții, urmând drumul făcut de cercul bățului de fildes al împăratului Timpul. Dar nu s'or ajunge nici în veștii vecilor...
Antoniu Geldean.

DIN JUDEȚ.

Pilde frumoase

Așa biserica, ca o mamă bună pentru fiia-să, desbrăcându-se pe sine a dat totul școlii.

De când patria română și-a fatins aripile ocrotitoare și peste plaiurile noastre și biserica din Chier respiră mai ușor. Scăpând de sarcina susținerii școlilor se poate îngriji de soarta sa proprie. Astfel sfântul lăcaș are lipsă de o reparare radicală, ale cărei spese se ridică la suma de 150.000 lei.

Deși parohia este sechuită de orice mijloace materiale, totuși s'a putut aduna suma de 8000 lei. Pentru rest suntem siliți a bate la toate ușile, ca oamenii îndurați să ne vină în ajutor.

Așa fiind împrejurările Vă rugăm cu tot respectul de ministru a ne ajuta cu o sumă mai însemnată, pentruca bisericii noastre să i dați posibilitatea, de a-și îndeplini misiunea sfântă, culturală și națională.

Această rugare, și-a avut efectul. Exprimăm mulțumirile noastre domnului ministru Alexandru Lapedatu pentru ajutorul de 10.000 lei dat sfintei noastre biserici.

Tot în scopul ajutorării acestei sfinte biserici am înaintat — personal — o rugare Domnului prefect Ioan Georgescu, care deasemenea cu cunoscuta-dragoste față de așezămintele noastre ni-a acordat suma de 8000 lei.

Deci când le exprimăm adâncile noastre mulțumiri, ochii mei se îndreaptă spre stăpânul tuturor rugându-L, să Le dăruiască sănătate, ca ani îndelungați să poată servi bisericii și neamului.

În legătură cu acestea mai amintec cu laudă și fapta doamnelor: Ungurean, Preorian, Rufe și Ispas, cari prin colecții au adunat frumoasa sumă de 4000 lei pentru procurarea unor sf. obiecte, mulțumim deasemenea tuturor persoanelor din Chier, Țârnoa și Agriș, cari au înscris sume pe această colecție.

Manifeste comuniste în Ardeal

În comuna Salonta (Ardeal) s'au răspândit numeroase manifeste semnate de partidul comunist român.

Printre cele mai interesante se cere populațiilor minoritare ajutor pentru comunitățile din Bulgaria și se îndeamnă la ocuparea în țară când s'ar lua măsuri pentru stăpânirea comunistului bulgar.

ARTISTICE-CULTURALE

Festival artistic-literar

În timpul Târgului de mostre va avea loc în Palatul Cultural din localitate și un festival artistic-literar românesc.

Pentru acest festival au fost invitați scriitorii: Al. T. Stamatiad, Emil Isac, Lucian Blaga, Eugeniu Speranția, A. Cotruș și Al. Negură; pianista Elisabeta Cotruș și baritonul Laurean Nicorascu.

Concertele Filarmonice din Arad

Cu prilejul Târgului de Mostre vor avea loc în localitate mari festivități artistice-culturale.

Între acestea amintim două concerte ale Filarmonice.

Filarmonica arădană va executa între altele și „Raspodia Română“ de George Enescu.

Pentru marele concert în si be mol de Ciaikovsky care se va executa în 6 August a fost angajată ca solistă tână pianista Elisabeta Cotruș.

Hotărârile partidului maghiar din Cluj

Cluj, 16. — Comitetul prezidențial al partidului maghiar, compus din președinții tuturor secțiilor s'a întrunit azi în localitate pentru a discuta o seamă de chestiuni actuale de importanță: rezultatele examenelor de bacalaureat, o eventuală reformă a școlilor maghiare, alegerile comunale, acuzațiile ce s'au adus reciproc ziarul "Ujság" și "Brasovi Lapok" etc.

In chestiunea examenelor de bacalaureat

In chestiunea rezultatului examenelor de bacalaureat s'a hotărât să se ceară directorilor tuturor școlilor maghiare un raport amănunțit asupra celor constatate de ei, a pricinilor eșecului acestor examene și a mijloacelor de îndreptare.

S'a accentuat mai ales, că eșecul rezultatului bacalaureat se datorește întârzierii ce-a comis-o ministerul în trimiterea regulamentului respectiv.

Legea învățământului

Chestiunea reformei școlare, de care ne-am ocupat și ieri, s'a dezbătut mai mult în trecut. Partidul, ca și autoritățile profesionale au ajuns să și dea seama, că numărul actual al liceelor maghiare este prea mare, iar raportul cu numărul populației dar mai ales cu al școlilor maghiare de altă natură.

Chestiunea aceasta se discută de vreo doi ani în partidul maghiar lăsă din motivul arătat — fără nici o perspectivă.

Chestiuni electorale

In privința alegerilor comunale s'au dat instrucțiuni urgente tuturor organelor din provincie, să înainteze listele de alegători și să facă toate pregătirile ce le cred necesare pentru asigurarea izbânzii membrilor în localitățile în care sunt în număr.

Speculanții irecidentismului în presă
Specula cu ideea națională maghiară, mai bine zis cu irecidentismul, făcuta de ziarul evreesc dela Brașov, va fi judecată, după procesul dela Cluj care a confirmat-o de gazetari și delegați și partidului.

Table with 3 columns: Location (Elveția, Viena, Budapesta, Praga), Currency (40.60, 29.50, 6.23)

Valute

Table with 3 columns: Location (Napoleon, Mări, Levă, Lire otomane, Sterline, Francezi, Elvețieni, Italiani, Drachme, Dinari, Dolari, Marca poloneză, Coroane austriacă, maghiară, cehoslovacă), Currency (780, 50, 148, 112, 1015, 10.40, 40, 795, 350, 360, 208, 39, 31, 30, 630)

Cetiți și răspândiți Tribuna Nouă
Decorative text with floral patterns.

Aviz! Aviz!

Cu on. avizez onoratul Public feminin că în prăvălia mea de rechisite de pălării am început și vânzarea ciorapiilor flor și mătăasă de prima calitate importată din străinătate de diferite culori pe prețuri convenabile.

Desideriu Halmos

Arad, Str. Grigorescu (Tabajdi-utca) casa Neuman. (1421)

Lemne de foc

mai efține pe prețuri convenabile se capătă la KLEIN și WEINER comercianți de lemne în Arad, Strada Nic. Grigorescu 3-4 (f. Munkácsy-u.), în Timișoara Bulev. Carol No. 19 (Hunyadi u.) Telefon: Arad 5-31, Timișoara 21-22. (1405)

Mutare de prăvălie

Incunostințez pe Dnii proprietari de mașini de scris firmele și întreprinderile că întreprinderea mea de mașini de scris în ființă de 10 ani am mutat-o în Arad, Str. Floria sub No. 2 (Széchenyi utca).

Francisc Novák tapetar

Arad, Piața Catedralei (Thököli tér) No. 6.

"Castanele sanitare"

pt. proprietari de mașini de imblățit și alte liere se afla de vânzare efține ea

Drogeria Vojteh și Weisz

Arad, Proprietar: Ladislau Ordelt. (1454)

Devizele și valuta.

Rador 18 Iulie.

BURSA:

Table with 4 columns: Location (Zurich, Berlin, Amsterdam, New-York, Londra, Paris, Milano, Praga, Budapesta, Belgrad, București, Varșovia, Viena), Buy/Sell (Deschiderea, Inchiderea), Price (12262.50, 12287.50, 206.70, 515, 2504, 2425, 1907.50, 1525, 7250, 905, 250, 98.50, 7255)

Cursul devizelor București

pe ziua de 18 Iulie 1925.

Table with 3 columns: Location (Paris, Berlin, Londra, New-York, Italia), Currency (9.88, 10.8, 209, 775)

Ghete moderne pt. bărbați femei, și băieți din material de I-a calitate

confectionate ține deoposite și pregătește pe prețuri foarte moderate Czernoczkî Mihail pantofar de lux, Arad, str. Eminescu 30 (Deák F.-u.) (1456)

Fotografii bune, frumoase, asemănătoare comandate la Ștefan Curticean

fotograf, Arad, Str. Saguna No. 90. Acest atelier confectionează în mod artistic, fotografii de grup, individuală și pt. copii. Funcționarilor se acordă 10% înlesnire. (1418)

Reclama e sufletul comerțului

Decorative advertisement for advertising services.

Illyes și Bakacs s'a transmutat

prăvălia de modă engleză și franceză în Strada Eminescu (Deak Ferenc-utca) No. 6 în fosta cofetărie Frank (1464)

Tericirea femeilor e ca sa-se plimbe in haine frumoase și bine confectionate. La Salonul „Magda” in Arad, Piața Luther No. 1. in casa Sröckel, se confectionează haine, paltoane, costumuri, haine de ocazie și serate după ultima moda engleza și franceza. Hainele de dolu se pregătesc în decursul de 24 ore. Prețuri foarte moderate. (1426)

Iuliu Károlyi tâmplar

Arad, Strada Mocioni No. 4. Primește comenzi în ce privește tâmplăria caselor noi, pregătirea portalelor, a mobilelor de birou de prăvălie și locuințe pe prețuri foarte reduse. (1453)

Azi Duminică Omul sălbatic va concerta muzica militară.

IOAN SCHILLER, tâmplar de modele :: ARAD, Strada Simeon Balint No. 15 (fost Dassewffy-u.) (1370)

Blanării foarte efține se pot păstra peste vară la blănarul Beregszászy Arad, Strada Matei Corvin (fost Hunyadi-u.) No. 1. — Primește dela croitorii și prăvălii haine, pentru a le prevedea cu căptușală. (1361)

Ludovic Hoits Arad, Piața Luther No. 3. unde se pregătesc cele mai moderne haine, paltoane, raglane și uniforme. Funcționarilor și ofițerilor li-se accoada 10% reducere. (1403)

Atelierul de fotografie a lui GEZA NAGY din Bul. Regina Maria Nr. 8, pregătește fotografiile de artă, pasteluri și marea fotografiile pe prețuri reduse. (1269)

Cu onoare aduc la cunoștința on. public femeesc, că în prăvălia mea s'in depozitate pe prețuri foarte moderate diferite soiuri de corsete și pieptare femeiești. Irma Pilcz (1371)

KOPROL Cacao la Purgatika

Iosif Fick văpsitor și curățătorie chimică în Arad, Strada Crișan No. 9. Primește pentru văpsit și curăță orice fel de obiecte care cad în acest soi a industriei. Lucrările se execută punctual și delicat. Domni funcționarilor și elevi primesc un rabat de 10% (1389)

HOSZPODAR Strada Stroescu No. 13, vis a-vis de biserica gr. cath. Hainele se primesc: Arad, Str. Eminescu No. 3, sub poartă la dreapta. (1367)

Frații Fleischer Arad, Strada Russu-Siriani (f. Aulich Lajos-u.) No. 15, fabrică de mobile din fier și alamă oferă mobile sale pregătite din fier, sau aluna, aranjarea cu mobile a spitalelor și a sanatoriilor, pregătește rețele din saramă cu cadru din lemn pentru paturi pe prețuri moderate. Depozit mare de paturi din fier și alamă pentru copii. (1390)

Aviz! Cu onoare avizez on. salonul meu de modă femească public feminin că l-am mutat în Strada I. Brătianu 21. (Cu intrare din Str. Weitzler în Str. Consistorului). Cu onoare FRANCISC WASS. (1369)

Salonul de coafor și manicher pentru femei Prosenszky Iosif se află în Arad, pe Piața Luther No. 3. Manicura higienică, se servește pe preț de 15 Lei. (1404)

Croitorii de uniformă Ivan și Martin din Arad, Piața Catedralei No. 5, pregătesc cele mai moderne haine, conform regulamentelor, pe prețuri foarte moderate. Transformările se efectuează conform cerințelor cu cea mai mare punctualitate. (1392)

Situația viticulturii în Ungaria

Budapesta. — Intr'un discurs pronunțat la Gyongyos, Ministrul de agricultură a vorbit de situația dificilă a viticulturii unghare și în special de dificultățile vânzării. Guvernul a acordat vinurilor de export o reducere de 10 la sută asupra tarifelor și se sfoartează, cu prilejul tratativelor pentru încheierea de tratate comerciale, să reacștigne piețele pierdute și să favorizeze exportul.

Târg de 14 zile în Arad la firma de „Galanterie ORIENT” unde postavuri și marfă de spălat se vinde pe prețuri foarte reduse.